

Repensar el territori, ... i altres coses

A les pàgines del Diari estem seguint, d'unes setmanes cap aquí, un seguit de posicionaments al voltant de la realitat socio-econòmica de la comarca del Garraf i, molt especialment, del seu futur immediat. L'entitat i qualitat de les persones que han intervingut posen de manifest la importància d'aquest debat. Els autors i els continguts argumentals també suggereixen un seguit de, en alguns casos, alarmants coincidències. La majoria d'ells tenen una implicació més o menys directa a l'hora de prendre decisions que afecten o poden afectar l'escenari futur d'aquest territori. Potser per això, causa perplexitat l'elevat grau d'optimisme i autosatisfacció que destil·len les valoracions que se'n desprenen. Un conformisme i cofoisme amb regust de tenir la feina feta, una visió que com a ciutadà, sense responsabilitats polítiques, però preocupat per l'evolució actual, en cap cas comparteixo. El detonant del debat ha estat l'estudi de prospectiva econòmica que realitza el Gabinet d'Estudis Econòmics que dirigeix Pere Lleonart a proposta d'Aucat. El passat febrer vaig tenir el privilegi de participar en una de les reunions en la que, actuant l'ADEG d'amfitriona, es convocà a diferents directius i professionals. La primera impressió és que, malgrat la proliferació d'organismes institucionals, professionals, empresarials o corporatius, un té la sensació de que l'intercanvi efectiu d'opinions i punts de vista no es produeix, o es fa en un context de continúes interferències, siguin per activa o per passiva. És evident que la realitat és complexa, polièdrica i interpretable, però, quan el present és confús, el futur se'ns apareix indefectiblement com un miratge. Cal debat, sí, però no un exercici rutinari i teòric que a la llarga esdevé escleròtic, sinó una reflexió plural, sense prejudicis ni condicionants polítics. Uns pels altres, els deures queden per fer i, per tant, correm el risc de que ens els facin els de fora i sense oportunitat de revàlida. És cert que son temps de clima expansiu i dinàmica efervescent que fan difícil la reflexió

serena. S'han de superar, però, alguns dels estereotips que avui per avui encotillen i condicionen l'estat de debat. No són assumibles les posicions arrogants i d'autosatisfacció que, invariablement, pregonen els equips de govern, amb indiferència del signe polític i al marge de la institució que representen. Al revers d'aquest fenomen, tampoc aporten res de positiu els posicionaments sistemàticament pessimistes i a la contra dels grups opositors. Unes i altres són actituds extremes que acostumen a generar la desconfiança, la resignació i l'escepticisme de bona part dels agents socials i la resta de la ciutadania. Ni tot és defensable pel qui governa, ni tot és criticable pel qui té vocació d'alternativa. Cal tenir la valentia de superar el marc estrictament polític. El benefici comunitari ha d'estar per sobre dels condicionants estratègics de partit i les fidelitats ideològiques, no exemptes d'una litúrgia autocomplaent que atorga als projectes data de caducitat quadriennal. No podem restar subjugats sota l'aparent sensació de que cal reinventar la realitat cada quatre anys. És cert que el problema té interrelacions més globals i que el creixement i les seves conseqüències no és una equació de variables exclusivament endògenes. Es pot argumentar que la capacitat de modular el creixement urbanístic depèn en bona part de les autoritats municipals i comarcals. Però, també és cert, i cal dir-ho, que davant el precari finançament de les institucions municipals, els IBI, les plusvàlues o les llicències que porta associat el creixement alimenten generosament les hisendes municipals. Sembla, doncs, que la futura articulació del territori només es valori en termes contributius. Sovint es confon creixement amb desenvolupament. A títol d'exemple, fa esgarriar la planificació urbanística d'una vila com Sitges, que ha fet de la seva imatge l'element concloent d'una tarja de presentació singular i inconfusible. Com és possible que en un marc com aquest s'hi facin intervencions tant barroeres com les que s'estan duent a terme? També és un fet categòric que la manca de lideratge, de cohesió i articulació comarcal dificulten la capacitat de reacció. Hi ha

dispersió d'interessos, improvisació i planificacions que ignoren tot sentit de comarca. Un sentit de territorialitat comarcal que sembla voler substituir-se per un sentit de territorialitat metropolitana. Vilanova intenta exercir una capitalitat raquítica, Sitges té marca pròpia i, qui més qui menys, va per lliure sense voluntat de polítiques simbiòtiques. Cal superar el secular acomplexament de sistema tancat. Avui l'autopista, el ferrocarril i altres infraestructures futures atorguen unes oportunitats de interrelació extraordinàries. La ciutat de ciutats és una il·lusió més que una realitat. No és cert que avui la comarca sigui aquest contínuum urbà inevitable que ens volen fer creure. Convido a pujar al cim del Montgrós per adonar-se de que, encara avui, les discontinuïtats urbanes són, afortunadament, ben perceptibles, mercès al medi natural i les extensions agràries. La qualitat mediambiental també és qualitat de vida per a la col·lectivitat. O potser ho són les intervencions de Els Colls-Miralpeix?. Definitivament, encara no som metropolitans. Hi estem anant. Agradi o no, l'autopista és un enllaç indiscutible, però continua actuant com a filtre, si més no econòmic. A la reunió de l'ADEG i el Gabinet d'Estudis Econòmics s'analitzaven quatre possibles escenaris de futur, ja comentats en aquest *Diari*. Els resultats foren prou simptomàtics. Tothom desitjava un entorn on poguessin conviure una activitat d'economia productiva d'alt valor tecnològic amb una zona residencial de qualitat. S'apostava decididament per la fórmula del clúster tecnològic, però alhora, i sense excepcions, s'acceptava com a irreversible el fet de veure'ns arrossegats per una dinàmica metropolitana demolidora i poc atractiva. No en va, les tendències que s'endevinen semblen evidenciar aquesta darrera opció, malgrat les declaracions de bones intencions i els optimismes desbordats que apuntàvem al començament. Massa sovint, volem reproduir fórmules entre exòtiques i estandarditzades. No podem desatendre, per exemple, una tradició i una cultura industrial que ha estat consubstancial a aquest territori. No reivindicuem un entorn industrial

clàssic, poc procliu a noves aventures, però sí que tenim l'oportunitat de desenvolupar nuclis d'activitat de primer nivell que, alhora, demanden serveis complementaris de qualitat i un entorn equilibrat. Models alternatius que van més enllà de configurar-nos com una simple ciutat dormitori, una mena de gran centre comercial o una àrea logística de poc valor afegit. Només en el cas de Vilanova, la ciutat disposa d'una xarxa d'activitat industrial ben adaptada, amb empreses que han apostat per la seva continuïtat a la zona i que ocupen directa o indirectament mà d'obra qualificada. I aquí cal tenir present el paper inel·ludible dels centres de formació professional com el Lluch i Rafecas, el Centre de Formació Ocupacional de La Paperera, l'Escola Universitària Politècnica o el Centre Tecnològic. El teixit empresarial es mou en mercats competitius i altament exigents. La llista es prou dilatada: Mahle, Pirelli Cables y Sistemas, Pirelli Telecom, Componentes Vilanova, Dayco, Sealed Power, Ako, Varosa, Hitecsa, Gusmer, MG, Valenciana de Cementos, Mago, KUKA, DAE i moltes altres. Valors com la capacitat d'inversió i exportació, la creativitat o les altes exigències de qualitat posen a prova uns recursos que han evolucionat i s'han sabut adaptar malgrat les cíclics dinàmiques regressives i els climes de depressió econòmica. Algunes d'elles són empreses de referència i que estan orientades a sectors dominants i estratègics d'alt nivell com el de l'automoció, on són prou reconegudes les exigències de qualitat i servei. La contenció de costos, l'ambient industrial, les comunicacions i la presència d'escoles tècniques aporten, doncs, un valor afegit inqüestionable. El nou rector de la UPC Josep Ferrer parlava fa poc d'incentivar els contactes amb el sector privat i potenciar campus com els de Terrassa, Castelldefels o Vilanova i la Geltrú, on la universitat actuaria com un veritable "dinamitzador geogràfic". No és cap casualitat posar l'èmfasi en tres centres situats en zones de gran tradició industrial com el Vallès, el Baix Llobregat o el Garraf. Així, doncs, estic d'acord amb tots els meus

predecessors en que estem en una zona plena d'oportunitats, el que passa es que de vegades les desbaratem massa alegrement. Cohesionar el territori afavorirà el nostre encaix en les futures realitats socio-econòmiques. Estic convençut de que el ser metropolitans no porta implícitament associada una millor qualitat de vida i benestar. Això només ho aconseguirem explorant i desenvolupant els nostres actius i la nostra identitat de forma equilibrada i eficaç, fugint de projectes assimiladors. Deixar-se seduir en excés per les possibilitats que emanen de la gran capital només empobreix les pròpies capacitats i deixa al descobert els localismes més acomplexats. Viure pendents de l'arribada d'aquest pregonat nou marc de convivència és com viure en un estat de permanent virtualitat. Es hora de prendre decisions. Potser encara hi som a temps. Però els dubtes, els meus, s'amunteguen irrefrenablement.

Albert Tubau

(Article publicat al Diari de Vilanova el 24 de maig de 2002)